

Zkušenosti s dramaterapií z Knihovny města Ostravy [1]

Autor:

- [DLOUHÁ, Helena](#) [2], [KOZLOVÁ, Petra](#) [3]

Číslo:

- [2019, ročník 28, číslo 3](#) [4]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [5]

Klíčová slova:

- [dramaterapie](#) [6], [Knihovna města Ostravy](#) [7], [role knihoven](#) [8]

Region:

- [10 Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje](#) [9]

V roce 2018 začalo oddělení pro děti a mládež [Knihovny města Ostravy](#) [10] spolupracovat se [Čtyřlístkem - centrem pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, p. o.](#) [11] Navázalo tak na dlouholetou spolupráci knihovny a Čtyřlístku, kdy klienti centra docházejí do knihovny a seznamují se s různorodou nabídkou aktivit a začleňují se do společenského života. Spolupráce, která vznikla na popud paní Libuše Gajdové, je jedinečná v tom, že oddělení pro děti a mládež využívá svých zkušeností s prací s dětským čtenářem u dospělých klientů Čtyřlístku.

V rámci pravidelných návštěv v oddělení pro děti a mládež se klienti s doprovodem účastní tematicky zaměřených dramaterapeutických setkání, která rozvíjí rozumové, komunikační, ale i pohybové schopnosti uživatelů Čtyřlístku. Setkání probíhají formou skupinové práce pod vedením pracovníků oddělení pro děti a mládež. Program je vždy pečlivě připravován s ohledem na schopnosti a potřeby klientů. Každé téma je inspirováno knihami a doplněno o rekvizity a pomůcky, které pracovníci oddělení vytvořili z recyklovatelných materiálů.

Pomůcky a rekvizity nevyužívají jenom knihovníci, ale procvičují si s nimi své schopnosti i uživatelé Čtyřlístku. Manipulací s pomůckami, arteterapií a dalšími činnostmi si zdokonalují jemnou i hrubou motoriku. Knihy neslouží pouze k inspiraci, ale jsou přímo zakomponovány do programu. Klienti, i když neumějí číst, s knihovníky pročítají a prožívají příběhy z knih pomocí ilustrací a dramatické hry, prostřednictvím níž mohou vyjádřit své pocity a přání. Učí se také pracovat s knihou, otáčet stránky, vyhledávat obrázky, mluvit o ději znázorněném ilustrací. Do programu jsou začleněny každodenní činnosti, které provází život a s nimiž se klienti setkávají. Pomocí příběhu a hry si opakují návyky a zdokonalují své dovednosti v daných situacích. Návštěva je pro ně přínosná i z hlediska procvičování společenské interakce a komunikace. Knihovna uživatelům poskytuje příjemné a klidné zázemí s dostatkem prostoru pro rozvoj fyzických i mentálních dovedností.

Dramaterapii jsme začali představením *Pejsek, kočička a rychlovarná trouha*, které je dramatisací známého Čapkova literárního příběhu o tom, jak pejsek s kočičkou pekli dort, a je doplněno o prvky prožitkové pedagogiky. Klienti jsou postupně vtahováni do příběhu a stávají se nejen diváky, ale i aktéry. Jednotlivými aktivitami si opakujeme každodenní činnosti a zároveň posouváme děj dopředu.

[12]

Petra Kozlová a Gabriel Kolasa z Knihovny města Ostravy a klienti centra Čtyřlístek při dramaterapii

V rámci Evropského týdne mobility si připomínáme základy dopravní výchovy. Inspiračním zdrojem jsou knihy Petera Stoličného *Pohádky o dopravních značkách* a *Nové pohádky o dopravních značkách*. Skvělým doplňkem se stala pohyblivá samoobslužná rekvizita semaforu vyrobená z kartonu, která je ideální pomůckou k procvičování přecházení přechodu, hrubé motoriky a rozpoznávání barev.

Průvodci při jarních setkáních se staly knihy Hany Štěpánové *Tři kamarádi* a *Nerozluční kamarádi*. Pes, husa a slepice nás provázejí nejen základy ekologie, recyklace a ochrany přírody, ale také přátelstvím, pohostinností a velikonočními tradicemi.

[13]

Petra Kozlová a Helena Dlouhá z Knihovny města Ostravy a klienti centra Čtyřlístek při dramaterapii

Knihy Petra Horáčka nás inspirovaly k programu *Nový domek pro myšku*, kde jsme použili metody kritického myšlení společným předpovídáním děje a charakteru postav. Příběh vyprávíme pomocí obrazu, do vyprávění zapojujeme kulisy a rekvizity. Program *O myšce, která se nebála* volně navazuje na předešlé představení; zvolili jsme formu jednoduchého scénického a zážitkového čtení. Důležitou součástí příběhu je téma strachu a práce s emocemi. Na základě zkušeností klientů s nimi navazujeme kontakt prostřednictvím prožitku, vstřebávání dojmů a použití zpětné vazby.

[14]

Knihy použité při dramaterapii

Návštěvy spojené s aktivizačním programem byly přínosné a inspirativní nejen pro hosty ze Čtyřlístku, ale také pro knihovníky, kteří rádi zdokonalují i své schopnosti. Troufáme si tvrdit, že pro obě strany to byla zajímavá setkání. Díky nim jsme si rozšířili obzory a získali jsme nové přátele.

Literatura:

- ČAPEK, Josef. *Povídání o pejskovi a kočičce*. 20. vyd. Praha: Albatros, 1997. ISBN 80-00-00578-6.
- DOLTO-TOLITCH, Catherine. *Hněv – a co s ním?* 1. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0475-6.
- DOLTO-TOLITCH, Catherine. *Stydlivost – a co s ní?* 1. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0476-3.
- DOLTO-TOLITCH, Catherine. *Žárlivost – a co s ní?* 1. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0477-0.
-

- HORÁČEK, Petr. *Nový domek pro myšku*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0139-7.
- HORÁČEK, Petr. *O myšce, která se nebála*. 1. vyd. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1469-4.
 - HURTÍKOVÁ, Vlasta. *O pejskovi a kočičce. Jak myli podlahu*. 1. vyd. Brno: Edika, 2019. ISBN 978-80-266-1373-2.
 - CHIEN CHOW CHINE, Aurélie. *Emil a emoce, Emil se bojí*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05264-9.
 - CHIEN CHOW CHINE, Aurélie. *Emil a emoce, Emil je smutný*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05234-2.
 - CHIEN CHOW CHINE, Aurélie. *Emil a emoce, Emil se stydí*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05280-9.
 - STOLIČNÝ, Peter. *Nové pohádky o dopravních značkách*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, 2013. ISBN 978-80-7321-686-3.
 - STOLIČNÝ, Peter. *Pohádky o dopravních značkách*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, 2011. ISBN 978-80-7321-595-8.

Fotografie pocházejí z archivu Knihovny města Ostravy.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3/zkusenosti-s-dramaterapii-z-knihovny-mesta>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3/zkusenosti-s-dramaterapii-z-knihovny-mesta>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/dlouha-helena>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/kozlova-petra>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/dramaterapie>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovna-mesta-ostravy>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/role-knihoven>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/regiony/10-region-moravskoslezskeho-olomouckeho-kraje>
- [10] <http://www.kmo.cz/>
- [11] <https://www.ctyrlistekostrava.cz/>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/624/kozlova3.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/624/kozlova2.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/624/kozlova1.jpg>